

Ing. Vladimír Šretr – daňový poradce

Daňová informace – Zaměstnanecké akcie a daň z příjmu

V posledním období se mimo jiných zaměstnaneckých benefitů rozšiřují u akciových společností také benefity spočívající v

- **právu opce na nákup akcií za předem dohodnutou cenu, nebo**
- **nabývání akcií zaměstnanci akciové společnosti za zvýhodněnou cenu.**

Oba dva výše uvedené zaměstnanecké benefity mohou mít vliv na daňové povinnosti zaměstnanců v oblasti dani z příjmů ze závislé činnosti při pořízování akcií na základě uvedených podnikových benefitů, ale také při případném prodeji takto získaných akcií.

Zaměstnanecký benefit spočívající v získání **práva opce na nákup akcií** za předem stanovenou cenu znamená, že akciová společnost nabídne vybranému zaměstnanci možnost nákupu určitého počtu akcií firmy za předem stanovenou hodnotu za určitou dobu.

Vlastní získání uvedeného práva opce nemá pro zaměstnance ani zaměstnavatele žádné účinky z hlediska daně z příjmu.

Avšak v okamžiku uplatnění práva opce a nakoupení uvedeného počtu akcií za předem stanovenou cenu může vznikat zaměstnanci majetkový prospěch v případě, že obvyklá cena akcie v okamžiku jejího pořízení je vyšší než předem stanovená cena dle práva opce. Tento majetkový prospěch, jehož výše se stanoví jako rozdíl mezi cenou obvyklou v okamžiku skutečného prodeje akcie a její předem stanovenou cenou bude pro zaměstnance nepeněžním příjmem ze závislé činnosti, který musí být zdaněn v souladu s ustanovením

§ 6 zákona 586/1992 Sb. o daních z příjmu (bude součástí tzv. superhrubé mzdy) a tento nepeněžní příjem vstupuje také do vyměřovacího základu pro výpočet sociálního a zdravotního pojištění.

V případě, že by v době uplatnění opce byla obvyklá cena akcií nižší než původní předem stanovená kupní cena, zaměstnanec nemusí toto své opční právo využít, příp. může akcie za uvedenou cenu koupit s tím, že žádný majetkový prospěch v době pořízení akcie nevzniká a nevzniká tak ani důvod pro případné zdanění daní z příjmu ze závislé činnosti. Zaměstnanec takovou koupi cenných papírů bude realizovat pouze v očekávání růstu ceny akcií v dalším období.

Při případném prodeji akcií získaných zaměstnancem na základě práva opce, je třeba posuzovat dvě skutečnosti, a to

- zda příjem z prodeje akcií přesáhl částku 100 000,- Kč, nebo
- zda uplynula od doby pořízení akcií lhůta 3 let.

V případě, že příjem z prodeje akcií nepřesáhne částku 100 000,- Kč, je uvedený příjem osvobozen od daně z příjmu dle ustanovení § 4/1/v ZDP. K tomu poznamenávám, že uvedený limit se vztahuje na celou částku dosažených skutečných příjmů, nikoliv na rozdíl mezi příjmy a výdaji.

V případě, že by příjem z prodeje akcií přesáhl stanovenou hodnotu 100 000,- Kč, ale prodej by byl realizován až po uplynutí tříleté stanovené lhůty pro osvobození těchto příjmů od daně z příjmu, byl by i tento příjem z prodeje akcií osvobozen od daně z příjmu dle ustanovení § 4/1/w ZDP.

Při splnění podmínek pro osvobození příjmů z prodeje akcií se tento příjem neuvádí v daňovém přiznání k DPFO za příslušné období, avšak pokud by příjem z prodeje akcií po uplynutí tří let od jejich pořízení přesáhl částku 5 mil. Kč, bylo by povinností daňového poplatníka tuto skutečnost oznámit správci daně dle ustanovení § 38v ZDP.

Pokud by nebyla splněna žádná z výše uvedených podmínek pro osvobození příjmů z prodeje akcií, podléhal by příjem z prodeje cenných papírů zdanění dle § 10 ZDP, přičemž k uvedeným příjmům by bylo možno uplatnit jako daňové náklady skutečně vynaložené náklady na pořízení prodaných cenných papírů. Do těchto skutečně vynaložených nákladů na pořízení akcií lze zahrnout nejen skutečnou kupní cenu akcií, ale také hodnotu nepeněžního příjmu vypočteného při pořízení akcií, který by byl zaměstnancem zdaněn jako nepeněžní příjem ze závislé činnosti. Součástí těchto skutečných nákladů mohou být také náklady související z prodejem akcií, např. odměna za zprostředkování prodeje, odměna za sepsání příslušné smlouvy o převodu akcií, různé poplatky vztahující se k prodeji akcií apod..

V tomto případě by bylo povinností daňového poplatníka zpracovat přiznání k DPFO, ve kterém by byly uvedeny všechny jeho dílčí základy dle jednotlivých ustanovení ZDP, které podléhají dani z příjmů.

Při použití firemního benefitu spočívajícího v možnosti **nákupu určitého počtu akcií firmy zaměstnanci za zvýhodněnou cenu** vzniká zaměstnanci v okamžiku nákupu akcií za zvýhodněnou cenu nepeněžní příjem, jehož výše se stanoví jako rozdíl mezi skutečnou kupní cenou akcie a aktuální cenou akcie stanovenou na základě zákona o oceňování majetku (zákon 151/1997 Sb.).

Toto cenové zvýhodnění se pak stává na straně zaměstnance jeho nepeněžním příjmem, který se zahrnuje do celkového základu pro výpočet daně z příjmu ze závislé činnosti (do tzv. superhrubé mzdy) a současně toto zvýhodnění vstupuje také do vyměřovacího základu pro výpočet sociálního a zdravotního pojištění.

Pro případné zdanění příjmů z prodeje takto získaných akcií za zvýhodněnou cenu od zaměstnavatele platí stejné zásady, jako jsou uvedeny u předchozího opčního benefitu, tj. posouzení, zda se jedná o příjem osvobozený od daně z příjmu nebo zda příjem z prodeje akcií dani z příjmů podléhá.

Ing. Vladimír ŠRETR - daňový poradce

V Ústí nad Labem dne 20.7.2016